

PS. ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Den fjärde atomen

Om ni inte tror på vad greker säger, så bör ni åtminstone tro på vad de skriver. Det kan rädda ert liv.

När grekerna t ex skriver »3 atoma» så menar de tre atomer och inte fyra. Ja, det var en gammal grek som upptäckte atomernas värld. Demokritos hette han, filosof var han och levde kring ca 400 f Kr. Man skulle kunna säga att han mera uppfann än upptäckte atomen – filosof som han var.

Demokritos atom hade en mycket sympatisk egenskap. Den var odelbar. Och vi ska vara tacksamma mot den hyggelige Demokritos för att han lät atomen vara ifred. Hade han pillat på den eller tagit fram yxan och börjat klyva den, så hade nog varken världen eller vi funnits idag.

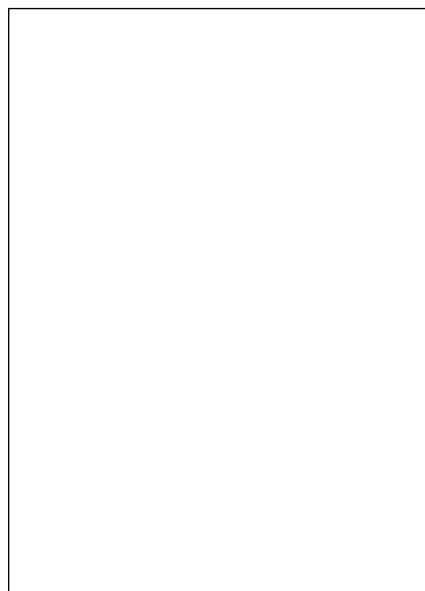
Men nu ska vi inte fördjupa oss i kärnkraft och bomber utan ägna oss åt den språkliga sidan av atomen.

Det grekiska ordet »atomo» betyder också individ eller person, och om det finns en atomskylt i en hiss så kan man nästan räkna ut att den avser personer och inte atomer.

När vår svenske diplomat Bertil Jobeus med fru Marie-Louise kom till Aten fick de en mycket vacker våning på femte våningen i ett hus i centrum, och till en av deras första fester kom ett gäng glada vänner från Finland.

Fem på höjden och bredden mycket storvuxna finländare klämde in sig i hissen. Där fanns en skylt om högst tre atomer, men den var på grekiska och ingenting för stora starka män att bry sig om.

Hissen brast och rasade ner i Hades. Den stannade inte ens i källarvåningen, utan fortsatte ner i ett etage som inte hade funnits tidigare. Detta tyckte vi se-

Demokritos från Abdera. Kopia av bronsstaty från ca 250 f Kr, Museo Nazionale, Neapel.

nare var ett något drastiskt sätt att idka arkeologisk utgrävning i den grekiska underjorden.

Uppe i huset stod de fem finländska fruarna i skräm och finskvärdig tystnad och började fundera lite på sin änkepension. Portvaktsfruns synpunkter gick däremot i hög falsett och väckte hela huset.

Men när hon kom ner i underjorden, där hissen fastnat, blev hon stel av fasa. Enligt alla naturlagar borde hissens innehåll vara dött, men ur hissruienen kröp fem jättelika varelser helt levande, och så stora människor hade hon aldrig tidigare sett.

De fem mirakulöst räddade hjältarna var efteråt mycket stolta över sin upplevelse och bildade i Finland en klubb med namnet Hisspojkar. Till mig sa de bestämt att grekiska hissar är saaatans trånga. Men ingen har någonsin förstått hur och varför de överlevde.

Paret Jobeus fick en viss respekt för husets hiss och de sa till den församlade svenska pressen, dvs till mig, att alla deras gäster lyckligtvis hade klarat sig med livet i behåll från deras nöjsamma parties.

Men så en vår var det dags igen. En svensk konstnär och hans familj hörde till gästerna och när de skulle gå hem klev fyra av dem in i hissen, som alltså var skapad för »3 atoma». Viktmässigt var de fem atomer, men efter god mat och gott vin tyckte de att »nervägen är väl inte så farlig».

Hissen brakade iväg och fastnade mellan två våningar. Efter en evighet för de fyra i den trånga, mörklägda hissen kom brandkåren som måste skära upp en lucka med skärbrännare. Den svenske läkaren Olof Kargsten var lyckligtvis med på partyt utanför hissen, och talade lugnande och terapeutiskt till de panikslagna instängda. Men även denna gång skedde undret och de instängda kunde halas ut.

Svenska ambassaden har sedan dess hyrt en ny diplomatvåning. Men grekiska atomer cirkulerar lite överallt. De kanske inte pangar och smäller så där demonstrativt och imperialistiskt som amerikanska, kinesiska och franska atomer gör ibland, men var försiktig! Räkna dem alltid nog!

Ylva Wigh

Frilansjournalist, Aten